

Elżbieta Małecka¹

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – konstytucyjny organ regulacyjny

Słowa kluczowe: Konstytucja RP, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, organ regulacyjny

Keywords: Constitution of the Republic of Poland, National Broadcasting Council, regulatory body

Streszczenie

Celem opracowania jest ukazanie regulacyjnego charakteru Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Tezę artykułu stanowi twierdzenie, że KRRiT w pierwszej kolejności była przewidziana jako organ regulacyjny na rynku usług medialnych a w drugiej jako organ realizujący zadania wypływające z art. 213 Konstytucji RP.

Status Krajowej Rady jest oparty na dwóch aktach Konstytucji RP z 1997 r. oraz ustawie z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Główną płaszczyzną prowadzonych rozważań są przepisy prawa polskiego, zapisy stenograficzne z posiedzeń Sejmu RP oraz projekty ustaw, a także opracowania i monografie naukowe. W opracowaniu zastosowano metody: dogmatyczno-prawną oraz analityczno-syntetyczną.

Abstract

National Broadcasting Council – Constitutional Regulatory Body

The goal of the paper is to present the regulatory nature of the National Broadcasting Council.. The thesis of the paper is the statement that the National Broadcasting Council..

¹ ORCID ID: 0000-0002-1484-1383, doktor, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Filia w Jaśle. E-mail: elzbieta_malecka@interia.eu.

cil has been first stipulated as a regulatory body for the market of media services, and second as the body performing the tasks resulting from Art. 213 of the Constitution of the Republic of Poland.

Status of the National Broadcasting Council is based on two acts of the Constitution of the Republic of Poland of 1997 and on the Broadcasting Act of 29th December 1992. The plane for the deliberations will be Polish legal regulations, shorthand records of the Sejm of the Republic of Poland, as well as scientific papers. The following methods were applied in the study: dogmatic-legal, analytic-synthetic.

✱

Celem opracowania jest ukazanie regulacyjnego charakteru Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W związku z tym, prowadzona analiza będzie się ogniskować wokół gospodarczego charakteru tego organu. Przeważająca część opracowań dotyczących KRRiT ukazuje ją przez pryzmat zadań związanych ze stanem na straży wolności słowa i prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Stosunkowo mało jest pozycji traktujących o jej zadaniach związanych z medialnym rynkiem. W artykule zakres analizy będzie dotyczył głównie zadań gospodarczych tego organu. Ukazanie problematyki zadań wypływających z art. 213 Konstytucji RP znacznie przekroczyłoby ramy tego opracowania, dlatego Autorka skupia się głównie na zadaniach o charakterze gospodarczym.

Status Krajowej Rady jest oparty na dwóch aktach Konstytucji RP oraz ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji². Należy podkreślić, że organ ten rozpoczął działalność 28 kwietnia 1993 r. na podstawie przywołanej ustawy przy jednoczesnym zaprojektowaniu odpowiednich przepisów w Konstytucji RP. W związku z tym to ustawa poprzedziła odpowiednie przepisy Konstytucji RP, a właściwie ich brzmienie było dostosowywane do treści wskazanej ustawy, o czym mówił poseł sprawozdawca projektu ustawy o radiofonii i telewizji Juliusz Braun³. Wskazania wymaga również to, że był to zupełnie nowy organ w polskim porządku prawnym.

² T.j. Dz.U. 2020, poz. 805, dalej ustawa.

³ Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Ustawodawczej o poselskich i rządowych projektach ustaw o radiofonii i telewizji oraz o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wypowiedź z 8 października 1992 r., 1 kadencja, 26 posiedzenie, 1 i 2 punkt porządku dziennego.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na Radę Mediów Narodowych. Jest to organ powołany ustawą z 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych⁴, który w doktrynie budzi liczne kontrowersje i jest postrzegany jako organ konkurencyjny w stosunku do KRRiT⁵. Zgodnie z art. 2 przywołanej ustawy Rada Mediów Narodowych jest organem właściwym w sprawach powoływania i odwoływania składów osobowych organów jednostek publicznej radiofonii i telewizji oraz Polskiej Agencji Prasowej. W związku z tym, z punktu widzenia gospodarczego jej wpływ na rynek medialny jest jedynie pośredni. Kondycja TVP wpływa na rynek medialny. Słabsza pozycja na rynku TVP to silniejsza pozycja konkurencyjnych stacji. Jeżeli kandydat na prezesa TVP zakłada nabywanie wielu transmisji sportowych to przekłada się to na rynek. Inni nadawcy muszą konkurować. A tym samym prawa do transmisji będą droższe. To samo dotyczy np. muzyki. Więcej atrakcyjnych festiwali koncertów powoduje, że reklamodawcy są zainteresowani TVP, a nie inną stacją. Dlatego też wybór przez Radę Mediów Narodowych kandydata, który przedstawia swoją wizję rozwoju TVP ma pośrednie znaczenie dla rynku telewizyjnego w Polsce. W związku z tym, problematyka funkcjonowania tego organu oraz jego relacji do KRRiT znalazła się poza obszarem badawczym tego artykułu.

W ramach sformułowanego celu będę udowadniać tezę, że KRRiT w pierwszej kolejności była przewidziana jako organ regulacyjny na rynku usług medialnych a w drugiej jako organ realizujący zadania wyływające z art. 213 Konstytucji RP.

Główną płaszczyzną prowadzonych rozważań są przepisy prawa polskiego. Analizie zostały poddane również opracowania i monografie naukowe. W opracowaniu zastosowano metody: dogmatyczno – prawną oraz analityczno – syntetyczną.

Kwestię kwalifikacji KRRiT jako organu regulacyjnego należy rozpatrywać w odniesieniu do zadań tego organu oraz prawnego modelu regulacji. Jak wskazuje W. Hoff podstawowe cechy regulacji jako elementu prawa gospodar-

⁴ T.j. Dz.U. 2021, poz. 692.

⁵ Zob.: A. Grzesiok-Horos, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a Rada Mediów Narodowych*, „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*” 2019, t. 27, s. 103 in; K. Todos, *Konstytucyjna pozycja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji a Rada Mediów Narodowych*, [w:] *Konstytucyjne podstawy praw człowieka*, red. R. Koper, Katowice 2016, s. 81 i n.

czego to: podejmowanie decyzji na podstawie stanu konkurencji na rynku właściwym (jego elementem jest uznanie regulacyjne) oraz niezależność organu regulacyjnego. Samo uznanie regulacyjne obejmuje dwa poziomy. W pierwszej kolejności organ podejmuje decyzję czy stan rynku w ogóle umożliwia mu władczą interwencję. W drugiej – decyduje o treści decyzji, jeżeli prawo daje mu wybór między różnymi środkami regulacyjnymi⁶.

Kluczowe znaczenie dla ukazania KRRiT jako organu regulacyjnego ma określenie jej statusu prawnego. Po przemianach w 1989 r. podjęto starania o powołanie nowoczesnego organu regulacyjnego na rynku mediów. KRRiT do polskiego porządku prawnego została wprowadzona na mocy ustawy z 15 października 1992 r. o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁷. Podstawowym warunkiem ustrojowym dla ustanowienia Rady była demonopolizacja środków masowego przekazu, co wiązało się z całą rekonstrukcją ustroju społeczno-gospodarczego PRL⁸. Jednocześnie należy zauważyć, że już na etapie procedowania przepisów dotyczących KRRiT pojawił się problem czy zaliczyć ją do organów ochrony prawa czy do organów regulacyjnych.

Prace nad ustawą o radiofonii i telewizji trwały ponad trzy lata, rozpoczęły się podczas X kadencji Sejmu i były kontynuowane przez Sejm XI kadencji. W projektach poprzedzających uchwalenie ustawy o radiofonii i telewizji bardzo różnie określano status KRRiT i jej pozycję wobec innych organów państwa⁹. Podczas prezentacji wyników prac Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Ustawodawczej o poselskich i rządowych projektach ustaw o radiofonii i telewizji (druki nr 50, 175, 277 i 448) oraz o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poseł sprawoz-

⁶ W. Hoff, *Prawny model regulacji sektorowej*, Warszawa 2008, s. 268.

⁷ Dz.U. 1993, Nr 7, poz. 33.

⁸ R. Chruściak, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (art. 213, 214, 215)*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz encyklopedyczny*, red. W. Skrzydło, S. Grabowska, R. Grabowski, Warszawa 2009, s. 222; por.: L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2009, s. 314; por.: B. Banaszak, *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 1999, s. 573 i n., *Prawo mediów*, red. J. Barta i in., Warszawa 2007.

⁹ J. Sobczak, *Radiofonia i telewizja. Komentarz do ustawy*, Kraków 2001, s. 30; por.: M. Wrzeszcz, *Między misją, rynkiem a polityką. X lat działalności KRRiT (1993–2003)*, Warszawa 2004, s. 15 i n., D. Waniek, *Dylematy ładu medialnego RP. Standardy europejskie a praktyka polityczna*, Kraków 2007, s. 115 i n., *Media publiczne w Polsce. Teraźniejszość i przyszłość*, red. J.W. Adamowski, L. Jaworski, Warszawa 2007, s. 49.

dawca wskazywał, że uchwalenie ustawy jest szczególnie pilne wobec oczywistej potrzeby zezwolenia na działalność nadawcom komercyjnym i zniesienia istniejącego monopolu nadawcy publicznego. Należy podkreślić, że zgodnie z tendencją istniejącą w różnych krajach europejskich, przepisy ustawy miały mieć na celu ochronę rynku mediów przed monopolizacją¹⁰. Podnoszono, że nie będzie można wydać koncesji, jeśli potencjalny nadawca mógł osiągnąć przez to dominującą pozycję na rynku mediów w danym terenie. Jednocześnie wyrażono zdanie, że dla prawidłowego usytuowania KRRiT w strukturze organów państwa oraz dla wyposażenia jej w niezbędne kompetencje potrzebne jest umocowanie jej w Konstytucji¹¹. KRRiT została pomyślana jako element procesu transformacji ustrojowej, jako „niezależny, wyspecjalizowany, samodzielny organ regulacyjny i zarazem centralna instytucja nowego pluralistycznego systemu elektronicznych mediów masowych¹². Analizując proces legislacyjny Konstytucji z 1997 r. należy podkreślić, że tylko 2 z spośród 7 projektów Konstytucji (projekty przedstawione przez SLD i UD) wprowadzały regulację dotyczącą KRRiT. Budziło to liczne kontrowersje. Wskazywano, że trybunały i instytucja ombudsmiana należą do trwałych elementów życia publicznego, a zakres ich działania obejmuje sprawy dotyczące różnych dziedzin życia publicznego i prywatnego oraz ogółu spraw i wolności. Podkreślano, że KRRiT jest właściwa tylko w sprawach radiofonii i telewizji i w związku z tym jej miejsce w Konstytucji jest wątpliwe. Podnoszono, że podobne organy zostały uregulowane w ustawach szczególnych dotyczących określonego kręgu¹³.

KRRiT została zaliczona do organów kontroli państwowej i ochrony prawa, których działalność jest określona w rozdziale IX Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. Przepisy art. 213 Konstytucji RP stanowią, że KRRiT stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu

¹⁰ O wzorowaniu się na rozwiązaniach stosowanych w innych państwach pisze R. Chruściak, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w systemie politycznym i konstytucyjnym*, Warszawa 2007, s. 84 i n.

¹¹ Sprawozdanie..., zob.: R. Chruściak, *Krajowa...*, s. 104 i n.

¹² W. Lis, *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Roczniki Nauk Prawnych. Administracja” 2015, nr 3, s. 158.

¹³ T. Górczyńska, *Prawo do informacji oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *Jaka Konstytucja? Analiza projektów konstytucji RP zgłoszonych Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego w 1993 roku*, red. M. Kruk, Warszawa 1994, s. 226.

publicznego w radiofonii i telewizji. Podstawowymi aktami jakie wydaje ten organ są rozporządzenia. Drugą formę działania KRRiT stanowią uchwały, które są podejmowane w sprawach indywidualnych. W art. 214 Konstytucji RP wskazano, że członkowie KRRiT są powoływani przez Sejm, Senat i Prezydenta Rzeczypospolitej. Przy czym, członek Rady nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością pełnionej funkcji.

Jednocześnie z analizy konstytucji i ustaw dotyczących radiofonii i telewizji państw członkowskich Unii Europejskiej wynika, że jedynie w Polsce, Malcie i Portugalii¹⁴ organ odpowiedzialny za nadzór nad rynkiem mediów elektronicznych jest umocowany w konstytucji. W innych państwach UE podstawą działania takich organów jest ustawa, natomiast jeżeli chodzi o konstrukcję KRRiT wpisuje się ona w sposób organizacji nadzoru nad mediami elektronicznymi w innych państwach. Są to organy kolegialne, niezależne od rządu, których skład wybierają różne gremia¹⁵.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, że KRRiT jest organem konstytucyjnym, postawionym poza schematem trójpodziału władz. Jego wewnętrzna struktura zapewnia, w realizacji konstytucyjnie określonych zadań, równowagę między władzą ustawodawczą i wykonawczą (art. 10 Konstytucji). Choć jej zadania w znacznym stopniu wiążą się z działalnością administracyjno-wykonawczą, to jest usytuowana jak gdyby pomiędzy egzekutywą a legislacyjną, przy zachowaniu wyraźnego dystansu wobec rządu¹⁶.

¹⁴ Zakres badawczy obejmuje konstytucje oraz ustawy dotyczące radiofonii i telewizji następujących państw: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Szwecja, Słowacja, Słowenia, Węgry, Włochy, Łotwa. Szerzej: J. Sadowski, *Art. 213, [w:] Konstytucja RP, t. II, Komentarz do art. 87–243*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016, s. 1451 i n.

¹⁵ Zob.: R. Chruściak, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a regulatory mediów w państwach współczesnych*, Rzeszów 2007; M. Prządka-Leszczynska, *Regulacja rynku mediów audiowizualnych w Polsce i w Wielkiej Brytanii – studium prawnoporównawcze. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem dr hab. F. Elżanowskiego*, Instytut Nauk Prawno-Administracyjnych Katedra Prawa i Postępowania Administracyjnego Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Warszawski 2019 r.; B. Jung, T. Kowalski, *Zintegrowane modele regulacji mediów: Austria, Szwajcaria, Wielka Brytania*, Warszawa 2003, M. Romanowski, *Włoski model regulacji mediów audiowizualnych*, „Przeгляд Sejmowy” 2001, nr 6.

¹⁶ Wyrok TK 26 marca 2006 r., sygn. akt K 4/2006 OTK ZU 2006, nr 3 poz. 32; zob.: K. Pawłowicz, *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Monitor Prawniczy” 1993,

Takie usytuowanie w Konstytucji przepisów dotyczących KRRiT przyczynia się do powstania wątpliwości co do ustrojowej pozycji Rady oraz dopuszczalności kwalifikowania jej jako organu administracji. P. Przybysz wskazuje, że wątpliwości należy rozstrzygać sprawdzając czy KRRiT odpowiada wymogom zawartym w definicjach administracji publicznej. O przynależności KRRiT do administracji publicznej świadczy wykonywanie przez nią zadań wiążących się z władczą ingerencją w sferę praw i wolności oraz obowiązków podmiotów niepodporządkowanych KRRiT¹⁷. Zdaniem J. Rzucidło trudno oprzeć się wrażeniu, że ustawodawca przesunął na dalszy plan zadania Rady związane z ochroną wolności i praw. Ustawodawca potraktował to zadanie jako wtórne wobec innych funkcji, w szczególności regulacyjnych i kontrolnych. Można się doszukiwać ochrony wolności i praw w procesie koncesyjnym, ale nie powinno budzić wątpliwości, że nie jest to jego podstawowym celem, a potencjalna możliwość naruszeń jest tylko jednym z wielu czynników, które oceniane są przez organ koncesyjny¹⁸.

nr 1, s. 10; J. Szymanek, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *System organów ochrony prawnej w Polsce. Podstawowe instytucje*, red. M. Kruk, Warszawa 2008, s. 167; W. Sokolewicz, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako problem prawnokonstytucyjny*, [w:] *Wolność słowa w mediach. XLV Ogólnopolska Konferencja Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego*, red. D. Górecki, Spała 2003, Łódź 2003, s. 51–60; H. Zięba-Załużka, *Pozycja ustrojowa i status prawny KRRiT*, [w:] *Aktualne problemy prawa w postmodernistycznej społeczności*, red. M. Kiovska, Koszycy 2006, s. 435 i n.; S. Piątek, *Prawotwórcza działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Przegląd Sejmowy” 1994, nr 2, s. 49; H. Zięba-Załużka, *Czy konstytucjonalizacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji pomogła w zachowaniu jej niezależności?*, [w:] *Dziesięć lat Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, red. E. Gdulewicz, H. Zięba-Załużka, Rzeszów 2007, s. 344 i s.; M. Krotoszyński, *Trzecia droga: środki administracyjne w zwalczaniu mowy nienawiści (głos w dyskusji)*, [w:] *Mowa nienawiści a wolność słowa. Aspekty prawne i społeczne*, red. A. Bodnar i in., Warszawa 2010, s. 344 i n.

¹⁷ P. Przybysz, *Instytucje prawa administracyjnego*, Warszawa 2020, s. 229 i n.; por.: B. Szmulik, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *Ustrój organów ochrony prawnej*, red. B. Szmulik i M. Żmigrodzki, Lublin 2003, s. 245 i n.; H. Zięba-Załużka, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *System organów państwowych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, red. H. Zięba-Załużka, Rzeszów 2007, s. 277 i n.; K.A. Wąsowski, *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – próba charakterystyki*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2004, nr 1, s. 233; K. Chałubińska-Jentkiewicz, *Audiowizualne usługi medialne. Reglamentacja w warunkach konwersji cyfrowej*, Warszawa 2013, s. 29; W. Sokolewicz, *Organy kontroli państwowej i ochrony prawa*, rozdz. IX, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz III*, red. L. Garlicki, Warszawa 2003, s. 10.

¹⁸ J. Rzucidło, *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako konstytucyjny organ ochrony wolności słowa i prawa do informacji w radiofonii i telewizji*, Wrocław 2014, s. 899; M. Romanowski, *Zasa-*

Z powyższych rozważań wynika, że chociaż KRRiT jest organem w pełni niezależnym, jej status budzi liczne kontrowersje w doktrynie. Kolejnym elementem kwalifikacji KRRiT jako organu regulacyjnego obok niezależności organu jest podejmowanie decyzji na podstawie stanu konkurencji na rynku właściwym.

W ustawie zadania KRRiT zostały określone w art. 6 ust. 2. Analiza przepisów ustawy pozwala wyszczególnić zadania o charakterze regulacyjnym. Są to: podejmowanie rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów (art. 34 ustawy), zezwolenie na nabycie lub objęcie udziałów albo akcji (art. 40a ustawy), dokonywanie oceny realizacji obowiązku *must carry* (art. 43 ustawy), oraz nakładanie kar (art. 52 ustawy). Zadania te mają bezpośredni lub pośredni wpływ na konkurencję na rynku medialnym. Uzyskania koncesji wymaga rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. Z tego obowiązku są wyłączone programy publicznej radiofonii i telewizji oraz rozpowszechnianie programów telewizyjnych wyłącznie w systemach teleinformatycznych. Obowiązkiem tym jednakże są objęte programy telewizyjne rozprowadzane naziemnie, satelitarnie lub w sieciach kablowych (art. 33 ustawy). Przepisy art. 40a ust. 1 ustawy wprowadzają wymóg uzyskania przez osobę zagraniczną zezwolenia na nabycie lub objęcie udziałów albo akcji, bądź nabycie prawa z udziałów lub akcji w spółce, która posiada koncesję na rozpowszechnianie programu. W przypadku, gdy nabycia lub objęcia udziałów albo akcji dokonuje podmiot, w stosunku do którego w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych osoba zagraniczna jest podmiotem dominującym, nabycie uważa się za czynność dokonaną przez podmiot dominujący (art. 40a ust. 2 ustawy). Czynności nabycia lub objęcia udziałów albo akcji dokonane bez zezwolenia są nieważne z mocy prawa na podstawie art. 40a ust. 4 ustawy. Do zezwolenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące koncesji. W art. 43 ust. 1 ustawy został sformułowany obowiązek operatora rozprowadzającego program, do rozprowadzania programów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. Jeżeli operator

da swobody działalności gospodarczej w świetle praktyk KRRiT, „Przegląd Prawa Handlowego” 2001, nr 5, s. 36 i n.; por.: R. Chruściak, *Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako forma odpowiedzialności politycznej*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 1, s. 29; M. Rakowski, *Uwagi o ustawowej regulacji instytucji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Państwo i Prawo” 1996, nr 10, s. 58 i n.

rozprowadza programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego, wskazany obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego dotyczy regionalnego programu telewizyjnego właściwego dla danego obszaru. Jednocześnie obok obowiązków operatora w ustawie zostały zawarte obowiązki po stronie nadawcy. Przepisy art. 43 ust. 2 ustawy wskazują, że nadawca rozpowszechniający program nie może odmówić operatorowi rozprowadzającemu program w sieci telekomunikacyjnej zgody na rozprowadzanie tego programu. Jednocześnie ustawodawca zastrzega, że nadawca nie może również uzależnić udzielenia takiej zgody od uiszczenia jakiegokolwiek wynagrodzenia, w tym w szczególności z tytułu udzielenia licencji za korzystanie z nadania. Decyzje o nałożeniu kary mają charakter wspomagający instrumenty regulacyjne przysługujące KRRiT.

Przeprowadzone rozważania potwierdzają zarysowaną we wstępie tezę, że KRRiT w pierwszej kolejności była przewidziana jako organ regulacyjny na rynku usług medialnych, a w drugiej jako organ realizujący zadania wpływające z art. 213 Konstytucji RP. Ustawa o radiofonii i telewizji jest efektem długoletnich prac, z analizy przedstawionych projektów tej ustawy oraz Konstytucji RP wynikają dwa wnioski. Po pierwsze, każdy z projektodawców zwracał uwagę na konieczność demonopolizacji rynku medialnego oraz powołanie organu regulacyjnego w tym obszarze. Po drugie, tylko w dwóch projektach Konstytucji RP jest przewidziana KRRiT, natomiast jeśli chodzi o projekty ustawy tylko w uzasadnieniu do jednego z nich pojawia się określenie tego organu jako mogącego mieć miejsce w przyszłej Konstytucji RP. Dodatkowo przemawia za tym kształt zadań tego organu. Wskazuje się, że jest to organ regulacyjny i umiejscowienie go w Konstytucji jest błędem. Podnosi się również, że większość KRRiT zadań jest związanych z regulowaniem rynku usług medialnych.

Literatura

Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 1999.

Chałubińska-Jentkiewicz K., *Audiowizualne usługi medialne. Reglamentacja w warunkach konwencji cyfrowej*, Warszawa 2013.

- Chruściak R., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (art. 213, 214, 215)*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz encyklopedyczny*, red. W. Skrzydło, S. Grabowska, R. Grabowski, Warszawa 2009.
- Chruściak R., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a regulatory mediów w państwach współczesnych*, Rzeszów 2007.
- Chruściak R., *Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako forma odpowiedzialności politycznej*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 1.
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2009.
- Górzyńska T., *Prawo do informacji oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *Jaka Konstytucja? Analiza projektów konstytucji RP zgłoszonych Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego w 1993 roku*, red. M. Kruk, Warszawa 1994.
- Grzesiok-Horos A., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a Rada Mediów Narodowych*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” 2019, t. 27.
- Hoff W., *Prawny model regulacji sektorowej*, Warszawa 2008.
- Jung B., Kowalski T., *Zintegrowane modele regulacji mediów: Austria, Szwajcaria, Wielka Brytania*, Warszawa 2003.
- Krotoszyński M., *Trzecia droga: środki administracyjne w zwalczaniu mowy nienawiści (głos w dyskusji)*, [w:] *Mowa nienawiści a wolność słowa. Aspekty prawne i społeczne*, red. A. Bodnar i in., Warszawa 2010.
- Lis W., *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Roczniki Nauk Prawnych. Administracja” 2015, nr 3.
- Media publiczne w Polsce. Teraźniejszość i przyszłość*, red. J.W. Adamowski, L. Jaworski, Warszawa 2007.
- Pawłowicz K., *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Monitor Prawniczy” 1993, nr 1.
- Piątek S., *Prawotwórcza działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Przegląd Sejmowy” 1994, nr 2.
- Prawo mediów*, red. J. Barta i in., Warszawa 2007.
- Prządka-Leszczyńska M., *Regulacja rynku mediów audiowizualnych w Polsce i w Wielkiej Brytanii – studium porównawcze. Rozprawa doktorska*, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Warszawski 2019 r.
- Przybysz P., *Instytucje prawa administracyjnego*, Warszawa 2020.
- Rakowski M., *Uwagi o ustawowej regulacji instytucji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*, „Państwo i Prawo” 1996, nr 10.
- Romanowski M., *Włoski model regulacji mediów audiowizualnych*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 6.
- Romanowski M., *Zasada swobody działalności gospodarczej w świetle praktyk KRRiT*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2001, nr 5.

- Rzucidło J., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako konstytucyjny organ ochrony wolności słowa i prawa do informacji w radiofonii i telewizji*, Wrocław 2014.
- Sadomski J., Art. 2013, [w:] *Konstytucja RP*, t. II, *Komentarz do art. 87–243*, red. M. Saffjan, L. Bosek, Warszawa 2016.
- Sobczak J., *Radiofonia i telewizja. Komentarz do ustawy*, Kraków 2001.
- Sokolewicz W., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako problem prawnokonstytucyjny*, [w:] *Wolność słowa w mediach. XLV Ogólnopolska Konferencja Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego*, red. D. Górecki, Spała 2003, Łódź 2003.
- Sokolewicz W., *Organy kontroli państwowej i ochrony prawa, rozdz. IX*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz III*, red. L. Garlicki, Warszawa 2003.
- Szmulik B., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *Ustrój organów ochrony prawnej*, red. B. Szmulik, M. Żmigrodzki, Lublin 2003.
- Szymanek J., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *System organów ochrony prawnej w Polsce. Podstawowe instytucje*, red. M. Kruk, Warszawa 2008.
- Todos T., *Konstytucyjna pozycja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji a Rada Mediów Narodowych*, [w:] *Konstytucyjne podstawy praw człowieka*, red. R. Koper, Katowice 2016.
- Waniek D., *Dylematy ładu medialnego RP. Standardy europejskie a praktyka polityczna*, Kraków 2007.
- Wąsowski K.A., *Status prawny Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – próba charakterystyki*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2004, nr 1.
- Wrzeszcz M., *Między misją, rynkiem a polityką. X lat działalności KRRiT (1993–2003)*, Warszawa 2004.
- Zięba-Załużka H., *Czy konstytucjonalizacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji pomogła w zachowaniu jej niezależności?*, [w:] *Dziesięć lat Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, red. E. Gdulewicz, H. Zięba-Załużka, Rzeszów 2007.
- Zięba-Załużka H., *Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*, [w:] *System organów państwowych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, red. H. Zięba-Załużka, Rzeszów 2007.
- Zięba-Załużka H., *Pozycja ustrojowa i status prawny KRRiT*, [w:] *Aktualne problemy prawa w postmodernistycznej społeczności*, red. M. Kiovska, Koszyce 2006.